

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 22
Den Haag

Directie Integratie Europa
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.minbuza.nl

Onze Referentie
DIE-1562/09

Bijlage(n)
Fichedocument

Datum 20 november 2009

Betreft Informatievoorziening over nieuwe Commissievoorstellen

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij 2 fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC):

1. Mededeling inzake financieel pakket toetredingsonderhandelingen Kroatië ;
2. Verordening inzake vangstmogelijkheden voor visbestanden.

De Staatssecretaris voor Europese Zaken,

Frans Timmermans

Fiche 1: Mededeling inzake financieel pakket toetredingsonderhandelingen Kroatië

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

1. Algemene gegevens

Voorstel: Mededeling een financieel pakket voor de toetredingsonderhandelingen met Kroatië

Datum Commissiedocument: 29.10.2009

Nr. Commissiedocument: COM (2009) 595 final

Pre-lex:

<http://register.consilium.europa.eu/pdf/nl/09/st15/st15361.nl09.pdf>

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board:
nvt

Behandelingstraject Raad:

COELA/ECNA (Raadswerkgroep EU-uitbreiding), nog niet duidelijk wanneer raadsconclusies worden aangenomen; uiterlijk december 2009.

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Buitenlandse Zaken

2. Essentie voorstel

Inhoud voorstel

Volgens de Commissie heeft Kroatië het afgelopen jaar aanzienlijke voortgang geboekt in het pre-accessietraject. In het in oktober 2009 uitgebrachte voortgangsrapport verbindt de Commissie hieraan de conclusie dat het einde van de toetredingsonderhandelingen in zicht is. De Commissie gaat voor de doelstellingen van deze mededeling uit van een "werkhypothese" dat Kroatië in januari 2012 zal toetreden, waarbij wordt verondersteld dat aan de toetredingsvoorwaarden is voldaan. Dit omvat de vereiste capaciteiten voor het beheer en de controle van de bestaande communautaire financiële instrumenten. Rekening houdend met de totale vooruitgang die tot nu toe door Kroatië in het kader van de toetredingsonderhandelingen is geboekt, worden in deze mededeling de belangrijkste punten van een financieel pakket voor Kroatië toegelicht opdat de Raad deze kwesties eind 2009 kan bespreken. Op deze basis zal de Commissie vervolgens aan de Raad ontwerpen van gemeenschappelijke standpunten voorstellen voor de onderhandelingen op het vlak van landbouw en plattelandsontwikkeling, regionaal beleid en coördinatie van structuurinstrumenten en de financiële en budgettaire vooruitzichten. In deze mededeling is tegelijkertijd een evaluatie opgenomen van de financiële gevolgen van de toetreding van Kroatië voor deze beleidsterreinen.

Een vergelijking met de EU-uitbreiding van 2004 laat zien dat de planning voor Kroatië in grote lijnen overeenkomt met landen die qua omvang en economisch profiel vergelijkbaar zijn, inclusief infasering van de meeste middelen in de eerste twee jaar, met uitzondering van de rechtstreekse betalingen in Categorie 2 (landbouw), waar een geleidelijke infasering geldt van 10 jaar. De cijfers voor het onderdeel Burgerschap, Vrijheid, Veiligheid en Rechtvaardigheid (Categorie 3a) vallen relatief hoog uit, omdat zij zijn gebaseerd op een verdeelsleutel die rekening houdt met de lengte van de relatieve lange EU-buitengrens van Kroatië

bij daadwerkelijke toetreding. De relatieve hogere kosten voor het onderdeel Administratie (5), die toekomen aan de Europese Commissie, zijn toe te schrijven aan de nieuwe taal die vertolkt zal worden naar alle andere EU-talen. Naarmate het aantal lidstaten toeneemt, nemen de kosten per nieuwe toetredster ten aanzien van deze faciliteit daarom verhoudingsgewijs meer toe.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

Tijdens de toetredingsonderhandelingen, in de periodieke verslagen en in de toetredingspartnerschappen is duidelijk aangegeven dat de ontwikkeling van passende administratieve en gerechtelijke structuren alsmede de uitbreiding van de bestuurlijke en gerechtelijke capaciteit die nodig is om het acquis ten uitvoer te leggen, voor het toetredingsproces van cruciaal belang zijn. De Commissie stelt voor dat extra middelen aan Kroatië worden toegewezen ter ondersteuning van maatregelen voor institutionele opbouw door middel van het gebruik van de "overgangsfaciliteit", zoals ook bij de laatste uitbreiding is overeengekomen. Voor deze doeleinden zou in totaal een bedrag van 29 miljoen euro beschikbaar moeten zijn. De uitvoeringsbepalingen voor de overgangsfaciliteit voor institutionele opbouw komen aan de orde in het onderhandelingshoofdstuk "andere vraagstukken".

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) *Bevoegdheid*: De mededeling loopt vooruit op punt 29 van het huidige interinstitutioneel akkoord tussen het EP, Raad en Commissie dat bepaalt dat *bij de uitbreiding* van de Europese Unie met nieuwe lidstaten tijdens de door dit financiële kader bestreken periode het Europees Parlement en de Raad op voorstel van de Commissie en overeenkomstig punt 3, gezamenlijk het financiële kader zullen aanpassen om met de uit de toetredingsonderhandelingen voortvloeiende uitgaven rekening te houden. (PB C 139 van 14.6.2006) De Commissie zal te zijner tijd echter een formeel voorstel moeten indienen wanneer de toetredingsonderhandelingen zijn afgerond.

b) *Functionele toets*:

- *Subsidiariteit*: positief.

Proportionaliteit: positief

Onderbouwing: Vanwege de noodzaak tot budgettaire termijnplanning ligt het in de rede dat de Europese Commissie een eerste schets van de kosten van de toetreding van Kroatië tot de Europese Unie presenteert

Nederlands oordeel: Nederland kan in beginsel instemmen met de toewijzingsmethodiek van de Europese Commissie die overeenkomt met de gevolgde praktijk in eerdere toetredingsonderhandelingen. Voorts hecht Nederland eraan te markeren dat de gebruikte datum van toetreding indicatief is. Kroatië kan pas toetreden als het volledig aan de politieke en economische criteria voldoet. Nederland is tegenstander van het noemen van data. De datum van 2012 heeft derhalve louter een indicatief karakter, omdat de Commissie nu eenmaal

een meetmoment moet hanteren. Kroatië kan daar derhalve geen enkel recht aan ontlennen.

Directie Integratie Europa

- *Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden*

Onze Referentie
DIE-1090/2009

Om rekening te houden met de toetreding van Kroatië, wordt in 2012 voorzien in vastleggingskredieten van in totaal €1561 miljoen (en betalingskredieten ter hoogte van €985 miljoen). In 2013 wordt voorzien in vastleggingskredieten van in totaal 2007 miljoen EUR (en betalingskredieten ter hoogte van €1001 miljoen). De financiële gevolgen van de toetreding van Kroatië tot de EU-27 zullen worden afgezwakt door de verwachte bijdrage van Kroatië aan de EU-begroting via het stelsel van de eigen middelen. Deze bijdragen worden geraamd op 609 miljoen EUR in 2012 en 647 miljoen EUR in 2013.

Daarnaast stelt de Commissie voor dat 29 miljoen EUR extra middelen aan Kroatië worden toegewezen ter ondersteuning van maatregelen voor institutionele opbouw.

Bij toetreding van Kroatië zullen de financiële perspectieven van de EU worden herzien, zoals ook gebeurd is bij eerdere toetredingen tot de EU.

De afdrachten van Nederland aan de EU-begroting zouden aan de hand van deze cijfers, naar verwachting additioneel ca € 20 mln per jaar (vanaf 2012) kunnen bedragen.

4. Nederlandse positie over de mededeling

De Commissie geeft in haar mededeling 'een financieel pakket voor de toetredingsonderhandelingen met Kroatië' een eerste schets van de kosten die zullen zijn gemoeid met de toetreding van Kroatië tot de Europese Unie. De Commissie gaat hierbij uit van een indicatieve toetredingsdatum in januari 2012. De Commissie is van oordeel dat de totale financiële enveloppe voor de eerste twee jaar van de toetreding van Kroatië (d.w.z. tot de afloop van de huidige FP - periode in 2013) moet worden berekend op basis van een soortgelijke benadering als die voor de vorige uitbreidingsronde het geval was (ingroei structuurbeleid over drie jaar; ingroei GLB in 10 jaar).

Nederland dankt de Commissie voor deze eerste raming van de financiële implicaties van de toetreding van Kroatië. Wel hecht Nederland eraan te markeren, conform ook het gestelde in de kabinetsappreciatie EU-uitbreiding van 30 oktober jl., dat Kroatië pas kan toetreden als het volledig aan de politieke en economische criteria voldoet. Nederland is tegenstander van het noemen van data. In het AO EU-uitbreiding van 11 november jl. werd dit kabinetsstandpunt wederom door Minister Verhagen bevestigd. De datum van 2012 in deze mededeling heeft derhalve louter een indicatief karakter, omdat de Commissie nu eenmaal een meetmoment moest hanteren. Kroatië kan daar geen enkel recht aan ontlennen. Nederland zal er dan ook op toezien dat in de Raadsconclusie over voorliggende mededeling wordt opgenomen dat niet vooruit wordt gelopen op een mogelijke datum van toetreding, en dat de inhoud van de voorliggende mededeling hypothetisch is.

Verder wil Nederland benadrukken dat de Raad en het EP en Commissie – conform punt 29 van het huidige inter-institutioneel akkoord - pas op het moment van toetreding van Kroatië een nieuwe integrale afweging moeten maken ten aanzien

van de aanpassing van het financieel kader. De Commissie zou desbetreffend tegen die tijd een voorstel moeten indienen. Het kan niet zo zijn dat de Raad zich al in 2009 moet committeren aan concrete bedragen die van toepassing zijn bij toetreding van Kroatië.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

Fiche 2: Verordening inzake vangstmogelijkheden voor visbestanden

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

1. Algemene gegevens

Voorstel voor een verordening van de raad tot vaststelling, voor 2010, van de vangstmogelijkheden voor sommige visbestanden en groepen visbestanden welke in de wateren van de Gemeenschap en, voor vaartuigen van de Gemeenschap, in andere wateren met vangstbeperkingen van toepassing zijn

Datum Commissiedocument 16-10-2009

Nr. Commissiedocument COM(2009)553

Prelex http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=198688

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: niet opgesteld

Behandelingstraject Raad: Behandeling in Landbouw en Visserijraad van 14 en 15 december 2009

Eerstverantwoordelijk ministerie LNV

Rechtsbasis, stemwijze Raad, rol Europees Parlement en comitologie

- a) *Rechtsbasis* artikel 37 EG Verdrag
- b) *Stemwijze Raad en rol Europees Parlement* gekwalificeerde meerderheid, EP is niet betrokken
- c) *Comitologie* n.v.t.

2. Samenvatting BNC-fiche

De jaarlijkse verordening voor de vaststelling van de vangstmogelijkheden in het Atlantisch gebied en de Noordzee is een van de belangrijkste instandhoudinginstrumenten in het kader van het gemeenschappelijk visserijbeleid. De voorstellen voor de vangstmogelijkheden zijn conform de richtlijnen uit de mededeling van de Commissie inzake de vangstmogelijkheden voor 2010 (COM(2009) 224) en de herstel- en meerjarenplannen (o.a. kabeljauw en tong). Het voorstel is gebaseerd op adviezen van internationale biologen en besproken met de Regionale Adviesraden en de Adviescommissie voor visserij en economische aangelegenheden (ACFA). Een groot deel van de voorgestelde TACs (Total Allowable Catches, totaal toegestane vangsten) betreft bestanden waarover afspraken worden gemaakt in Regionale Visserij Beheersorganisaties (onder andere voor de Noordoost Atlantische Oceaan NEAFC) en in bilaterale akkoorden (onder andere met Noorwegen). Deze afspraken moeten veelal nog gemaakt worden. Dit geldt ook voor de voor Nederland belangrijke bestanden schol en kabeljauw. Nederland vindt dat voor deze bestanden de TACs moeten worden vastgesteld op basis van de meerjarenplannen en de biologische adviezen. De voor de geassocieerde bestanden voorgestelde reducties van de TACs zijn problematisch. Het visserijbeleid is een exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap, derhalve is het subsidiariteitsoordeel niet van toepassing. Proportionaliteitsoordeel is positief. Nederland staat positief

tegenover dit voorstel, aangezien het op termijn moet leiden tot duurzame visbestanden.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

3. Samenvatting voorstel

Inhoud voorstel

De Commissie heeft dit jaar haar voorstel voor de TACs en quota voor 2010 vroeg gepresenteerd, conform de beginselen van "frontloading" (vroegtijdige consultatie). Met het oog op de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon voor de datum van goedkeuring van dit voorstel door de Raad in december is het toepassingsgebied in het voorstel beperkt tot de vangstmogelijkheden. De tot nu toe "in acht te nemen voorschriften" (controle en technische maatregelen) zijn opgenomen in de gelijknamige verordeningen waarover in de Raad van oktober, respectievelijk november besloten is. De voorstellen voor de vangstmogelijkheden zijn in lijn met het voorstel 2009(224) "Mededeling inzake raadpleging vangstmogelijkheden voor 2010", d.w.z. in eerste instantie op basis van meerjaren plannen (o.a. kabeljauw, tong), beleidsverklaringen (o.a. haring in de Keltische zee) of conform de richtlijnen in de reeds genoemde mededeling (voor die bestanden waar geen meerjaren plan voor is). Het voorstel is gebaseerd op de adviezen van de biologen van ICES (Internationale Raad voor het Onderzoek van de Zee) en STECF (wetenschappelijk, technisch en economisch Comité voor visserij) en wordt besproken met de Regionale Adviesraden en de advies commissie voor visserij en economische aangelegenheden (ACFA). Voorstellen voor de beperking van de visserij inspanning 2010 op basis van o.a. meerjarenplan kabeljauw en schol -en tong zullen worden ingevoegd zodra deze gereed zijn. Een groot deel van de voorgestelde TACs betreft bestanden waarover afspraken worden gemaakt in Regionale Visserij Beheersorganisaties en in bilaterale akkoorden. Deze afspraken moeten veelal nog gemaakt worden. Dit geldt ook voor de voor Nederland belangrijke bestanden schol en kabeljauw in de Noordzee. Aanzienlijke reducties (25% of meer) zijn voorgesteld voor bestanden buiten de Noordzee (o.a. kabeljauw, schelvis, langoustine). Ook zijn er kleine lichtpuntjes. De tong in de Noordzee en Golf van Biscaye kunnen omhoog met 1%, respectievelijk 2%. Voor de West Schotse haring is een verhoging voorzien van 12%. Overige lichtpuntjes moeten nog worden vastgesteld met Noorwegen (schol, kabeljauw). Van overige voor Nederland relevante soorten kunnen nu al genoemd worden de geassocieerde soorten in de Noordzee (schar en bot: geen verandering van de TAC, tongschar en witje: -15%, tarbot en griet: -15%), makreel (-15%) en een uit het Noorwegen akkoord te verwachten aanzienlijke reductie voor wijting. De TAC voor de doornhaai wordt gereduceerd tot 0 met een bijvangstmogelijkheid van 10%.

Impact assessment Commissie: niet opgesteld

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

- a) *Bevoegdheid*: art. 37 EG Verdrag (Het Gemeenschappelijk Visserijbeleid is een exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap).

Directie Integratie Europa

- b) *Functionele toets*:

Subsidiariteit: Het visserijbeleid is een exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap, derhalve is het subsidiariteitsoordeel niet van toepassing.

Proportionaliteit: positief

Onderbouwing: Middels deze maatregelen kan worden voldaan aan het doel van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) om te zorgen voor een vanuit economisch, ecologisch en sociaal oogpunt duurzame exploitatie van de visbestanden. Daarmee wordt tevens de doelstelling van het herstel van de visbestanden gediend. Aan de lidstaten wordt voldoende vrijheid gelaten om te bepalen hoe de aan hen toegewezen vangstmogelijkheden zullen worden geëxploiteerd. Voorts is het instrument van een verordening het geëigende middel om het gemeenschappelijk visserijbeleid uniform ten uitvoer te leggen.

- c) *Nederlands oordeel*: Nederland is positief ten aanzien van dit voorstel. Jaarlijks dienen de bestaande afspraken over de vangstmogelijkheden en eventuele bepalingen t.a.v. inspanning op hun effectiviteit te worden beoordeeld en eventueel bijgesteld n.a.v. wetenschappelijke advies. Het is echter prematuur om nu al een eind oordeel te vellen over het hele document aangezien een aanzienlijk deel (veel TACs, het visserij inspanningsregime) nog ingevuld moet worden. Voor zover we het nu kunnen overzien zijn alle bestaande controle en technische maatregelen uit de 2009 TAC en quotum verordening (EC 2009/43) overgenomen in de respectievelijke verordeningen.

Onze Referentie
DIE-1090/2009

5. Implicaties financieel

- a) *Consequenties EG-begroting*: geen

- b) *Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden*: geen extra lasten

- c) *Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger*: deze kunnen voor de visserijsector aanzienlijk zijn, zowel in positieve (bij verhoging TAC) als in negatieve zin (bij verlaging TAC). De exacte financiële gevolgen zijn niet eenduidig aan te geven, deze zijn onder andere afhankelijk van diverse marktontwikkelingen (zoals vraag- en prijsontwikkeling). Door geleidelijke veranderingen te hanteren wordt stabiliteit voor de sector zoveel mogelijk gewaarborgd. In principe worden korte termijn reducties in vangstmogelijkheden noodzakelijk geacht om de visbestanden op de lange termijn te laten herstellen tot een duurzaam niveau.

- d) *Administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden*: geen extra lasten

- e) *Administratieve lasten voor bedrijfsleven en burger*: geen extra lasten

6. Implicaties juridisch

- a) *Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid*: geen extra lasten, bepalingen dienen zoals te doen gebruikelijk omgezet te worden in nationale regelgeving.

- b) *Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen en kaderbesluiten), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: 1 januari 2010*
- c) *Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling: niet nodig*

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

- a) *Uitvoerbaarheid: geen extra lasten*
- b) *Handhaafbaarheid: geen extra lasten*

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Op basis van dit voorstel liggen implicaties voor ontwikkelingslanden niet voor de hand. Mogelijkerwijs kunnen beperkingen in de pelagische visserijmogelijkheden (dat wil zeggen, die vissen die in grote scholen, vaak in diep water voorkomen, zoals haring en makreel) in de Noordoost Atlantische Oceaan betekenen dat deze sector zal uitwijken naar andere mogelijkheden in de wereld, zoals in de zuidelijke Grote Oceaan. Echter, hier zijn veelal beperkingen afgesproken in de betreffende RFMO. De vangstafspraken voor de pelagische bestanden dienen voor een deel nog gemaakt te worden (o.a. kuststaten, NEAFC).

9. Nederlandse positie (belangen en eerste algemene standpunt)

Jaarlijks dienen de vangstafspraken voor het daarop volgende jaar te worden vastgesteld. Nederland is blij met de vroege presentatie van de voorstellen. Dit geeft aan de ene kant ruimte en tijd om de voorstellen te bestuderen. Aan de andere kant heeft het als nadeel dat veel afspraken over bestanden (die ook relevant zijn voor Nederland) nog gemaakt moeten worden in andere gremia. Nederland kan instemmen met de sterke inperking van het toepassingsgebied van deze verordening ten opzichte van voorgaande jaren. Deze inperking is nodig vanwege de verwachte inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon, waardoor de medebeslissingsprocedure van toepassing wordt voor GVB-aangelegenheden. Ter principale hecht Nederland er wel aan dat duurzaamheid in het beheer van visserijbestanden in alle Europese wateren op gelijke wijze wordt gerealiseerd. Nederland staat dan ook positief tegenover dit voorstel, aangezien het op termijn moet leiden tot duurzame visbestanden. Voor wat de nog vast te stellen TACs, streeft Nederland naar het volgen van de biologische adviezen op basis van de meerjarenplannen. In het voorstel van de Commissie is rekening gehouden met de wetenschappelijke adviezen en met de stakeholders. Nederland is verheugd dat het in 2007 aangenomen beheerplan voor tong en schol, zijn vruchten heeft afgeworpen en dat de bestanden binnen veilig biologische grenzen zijn. De in de beleidsverklaring van 2009 (COM (2009)224) aangekondigde stapsgewijze aanpak van de vangstmogelijkheden voor 2010 komt de stabiliteit voor de sector ten goede. Dit kan evenwel betekenen dat voor sommige bestanden afgeweken wordt van het advies van de biologen om in 1 jaar tijd herstel te bewerkstelligen. In navolging van de Nederlandse positie over de betreffende mededeling, kan NL niet akkoord gaan met een reductie van 15% in de vangstmogelijkheden van de geassocieerde soorten (onder andere tarbot en griet). Nederland vindt het van belang dat wanneer de vangstmogelijkheden niet voor de volle honderd procent benut worden, dit niet leidt tot een automatische reductie van de vangstmogelijkheden voor het komende jaar, zoals de Cie nu voorstelt bij de tarbot en de griet. Tarbot en griet worden bijgevangen in de visserij op schol en tong en aangezien de

vangstmogelijkheden voor schol en tong omhoog gaan, is het niet aannemelijk gemaakt waarom de vangstmogelijkheden voor de geassocieerde soorten omlaag zouden moeten gaan. Nederland kan instemmen met de voorgestelde reductie van de TAC voor de doornhaai, mede in het licht van het EU haaien actieplan. De vangstmogelijkheden voor horsmakreel hangen samen met een akkoord over het beheerplan van het westelijke bestand en de harmonisatie van de huidige drie beheersgebieden met de drie gebieden waarover biologisch advies wordt gegeven. Deze komen momenteel niet overeen. Het beheerplan en de aanpassing van de gebieden zouden ook tijdens de decemberraad aan de orde moeten komen. Nederland zal erop letten dat bij het herindelen van de bestaande mogelijkheden er voldoende flexibiliteit is om een deel van het Noordzee bestand in de westelijke wateren te mogen vissen, zonder afbreuk te doen aan de duurzaamheid van het bestand.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009